

Dr. Kiszél Józsefné Dr. Richter Margit emlékezetére (1914 – 1972)

Munkásságának teljében, legszebb eredményeinek megvalósulása idejében, hirtelen és váratlanul távozott közülünk 1972. november 4-én.

Kevevárán született 1914-ben. Tanulmányait a Szegedi Tudományegyetemen végezte, ahol 1939-ben vegyészdoktori diplomát nyert. Disszertációjában az akkor még egészen új fotometriás vizsgálatokkal foglalkozott, és ez az eljárás egész életén át elkísérte.

Először a Szegedi Tudományegyetem Általános és Anorganikus Kémiai Intézetében nyert alkalmazást, ahol 1938 – 40 között a kémiai vizsgálati módszerekre vonatkozó elméleti és gyakorlati szaktudását egészítette ki. Ezután 1941-ig a Szegedi Vegyiskerületi Állomáson, majd 1941 – 50 között Budapesten az Országos Kémiai Intézetben, illetőleg a Mezőgazdasági Ipari Kísérleti Intézetben került össze az élelmiszervizsgálatok kérdésével, amely ezután mindvégig élete központjában állt. Ebben az időben elsősorban ellenőrző vizsgálatokat végzett, és a hatalmas és heterogén vizsgálati anyag módot nyújtott arra, hogy az élelmiszerfélések minden tulajdonságát jól megismerje. Az itt szerzett sokirányú tapasztalat és gyakorlat képessé tette a vizsgálatok legpontosabb elvégzésére, amelyre később kiváló kutató munkája épült.

1950-ben Intézete – Konzerv-, Hús- és Hűtőipari Kutató Intézet néven – kutató intézetté alakult, és ezen a réven ő egyik legkiemelkedőbb részese lett annak a több intézetet összefoglaló munkának, amelynek célja a korszerű, magyar élelmiszer-analízis megteremtése volt. Ebben az időben élelmiszervizsgálatokra szinte kizárólag a súly és térfogat szerinti analízist és néhány egyszerű fizikai eljárást használtak. Szükségessé vált, hogy a háború alatt és közvetlenül a háború után keletkezett elmaradottságunkat mielőbb pótoljuk. A fotometria számos változata, majd a polarográfia, papir-, réteg- és gázkromatográfia előtt állottunk ismeretlenül. Ő azonban részt vállalt e módszerek elsajátításában és élelmiszervizsgálatokra való alkalmazásában. Nincs talán az élelmiszeranalízisnek egyetlen területe sem, ahol munkájának eredménye meg ne mutatkozott volna. A fotometria alkalmazásával különösen a C-vitamin, a kapszaicin meghatározására, a polarográfia útján a B-vitamin a nitrít és a nitrát, de különösen a paradicsomban levő ólom közvetlen mérésére adott a hazai szabványokban és a külföldi irodalomban is elfogadott előírásokat. Legjelentősebb és legszebb munkája a paprikában és a paradicsomban levő karotinoidok egymás melletti, egyszerű meghatározására vonatkozik. Az utóbbiakat magában foglaló, röviddel ezelőtt megjelent vagy megjelenő publikációk nemcsak elméleti eredményeket tartalmaznak, de azokat a gyakorlat: a mezőgazdaság és az ipar egyaránt fel fogja használni.

1959 óta az előző Intézetének átszervezéséből keletkezett Konzerv- és Paprikaiipari Kutató Intézet tagja, ugyanott 1967 óta az Analitikai Osztály vezetője. A felállított követelmények következtében az elméleti analízis mellett a konzervipari gyakorlat kérdéseivel is foglalkoznia kellett. Ezen a téren – a mindenkor

elméleti megfontolásokra épített – eredményei közül különösen a zöldborsó minőségének megjavítása, a piritamingyártás korszerűsítése, az ecetes paprika minőségének megóvása, a paradicsompör barnulásának megakadályozása érdemel különös figyelmet.

Kísérleteit mindenkor előre elkészített, megfontolt terv szerint végezte, azonban kutatásait az egyre fokozódó lelkesedés vitte előre, mellyel magával tudta vinni munkatársait is. Kitűnő tanító volt, az élelmiszerkémia olyan kiváló ismerője, aki tudását, módszereit és tapasztalatait munkatársainak szívesen és rendkívül könnyedén adta át.

Mindazok, akik ismerték és vele együtt dolgoztak, szeretettel fognak visszagondolni energikus, de mindig derűs egyéniségére. Emlékezete – a nagyszámú külföldi és hazai publikáción és hivatkozásokon kívül – így marad meg számunkra.

Spanyár Pál

Szerkesztő: dr. Kottász József

Szerkesztőség: 1052 Budapest, V. Városház u. 9–11.

Felelős kiadó: Siklósi Norbert

Kiadja: a Lapkiadó Vállalat, 1906 Budapest, Pf. 223,

Előfizetési ár: egy évre intézeteknek, üzemeknek 100 Ft, egyéni előfizetőknek 25 Ft

Központi Élelmiszerellenőrző és Vegyvizsgáló Intézet, Budapest
elnevezésű 232–90105–9338 sz. csekkzámlára.

Ez a folyóirat az MSZ 34045 és 5605/A szerint készült

73. 658. Állami Nyomda, Budapest